

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА

04053, Київ, пров. Несторівський, 4, тел. 235 96 01, факс. 235 96 05, e-mail: zak_norm@rada.gov.ua

№ 22/19-1-21

04-14/14-433
21.01.15
«20» 01. 2015 р.

Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань державного
будівництва та місцевого
самоврядування

Власенку С.В.

Шановний Сергію Володимировичу!

На Ваш лист від 29 грудня 2014 року № 04-14/14-5473(239281) надсилаємо висновки на проекти законів України:

«Про державну підтримку жінок, яким присвоєно почесне звання України "Мати-героїня"» (реєстр. № 1052 від 27.11.2014 р.);

«Про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо адміністративно-територіального устрою міста Києва) (реєстр. № 1120 від 01.12.2014 р.);

«Про внесення змін до Закону України "Про державну службу" (щодо обов'язкового володіння українською мовою посадовими та службовими особами органів державної влади)» (реєстр. № 1201 від 02.12.2014 р.);

«Про внесення змін до статті 16 Закону України "Про державні нагороди України" (щодо позбавлення державних нагород)» (реєстр. № 1211 від 02.12.2014 р.);

«Про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо поновлення права територіальної громади міста Києва здійснювати місцеве самоврядування через районні в місті ради і їх виконавчі органи)» (реєстр. № 1229 від 03.12.2014 р.);

«Про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо відновлення районних рад) (реєстр. № 1229-1 від 04.12.2014 р.);

«Про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо поновлення чинності положень про районні ради)» (реєстр. № 1229-2 від 09.12.2014 р.);

«Про внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» (щодо відновлення районних рад) (реєстр. № 1229-3 від 10.12.2014 р.);

«Про внесення змін до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» (щодо збільшення державних гарантій в соціально-економічному розвитку)» (реєстр. № 1345 від 10.12.2014 р.);

«Про внесення змін до статті 12 Закону України «Про адміністративні послуги» (щодо можливості зміни часу прийому суб'єктів звернень) (реєстр. № 1347 від 10.12.2014 р.).

Додаток: на 23 арк.

З повагою

**Директор,
член-кореспондент
НАН України**

О.Л. Копиленко

ВИСНОВОК

на проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про державну службу” (щодо обов’язкового володіння українською мовою посадовими та службовими особами органів державної влади)” *(реєстр. № 1201 від 02.12.2014 р.)*

Проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про державну службу” (щодо обов’язкового володіння українською мовою посадовими та службовими особами органів державної влади)” розроблено з метою забезпечення безумовного виконання конституційної норми про всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України, неухильного додержання Конституції України посадовими та службовими особами органів державної влади під час виконання ними службових обов’язків.

Розділом IV Закону України „Про державну службу” врегульовано відносини проходження державної служби в органах державної влади, зокрема: визначено вимоги, які висуваються до кандидатів на державну службу; обмеження, пов’язані з проходженням державної служби; інші додаткові умови прийняття на державну службу.

Автори законопроекту пропонують внести зміни до статей 3, 4, 10 і 12 Закону України „Про державну службу”, відповідно до яких посадові та службові особи органів державної влади повинні володіти українською мовою на рівні, необхідному для виконання ними їхніх посадових і професійних обов’язків, не допускати публічних проявів зневаги до української мови, знуцання чи глузу над нею, а також її дискредитації, а також зобов’язані складати іспит з української мови для підтвердження рівня володіння нею, необхідного для виконання ними службових обов’язків. З приводу наведених пропозицій слід зазначити наступне.

Конституцією України встановлено вимогу стосовно володіння державною мовою до кандидатів на пост Президента України (частина 2 статті 103), на посаду професійного судді (частина 3 статті 127), на посаду судді Конституційного Суду України (частина 3 статті 148). Таку ж обов’язкову вимогу передбачено щодо членів Уряду (частина 1 статті 7 Закону України „Про Кабінет Міністрів України”).

Зарубіжний досвід свідчить про високий рівень конституційного та законодавчого захисту державної мови на державній службі. Зокрема, Законом Литовської Республіки про публічну службу від 23.04.2002 року закріплено вимогу про володіння литовською мовою кожною особою, яка призначена на посаду публічного службовця (п. 2 частини 1 статті 9); Законом Латвійської Республіки про державну цивільну службу від 07.09.2000 року передбачено обов’язкову вимогу до кандидатів на посаду публічного службовця – добре володіння латвійською мовою (п. 2 статті 7); володіння естонською мовою є обов’язковою вимогою, що висувається до державного чи муніципального

чиновника (частина 1 параграфу 14 Розділу 1 Частини 2 Закону про публічну службу від 25.01.1995 року); відповідні вимоги до володіння державною (офіційною) мовою публічними службовцями передбачено також Законом про публічну службу у Грузії від 31.10.1997 року (стаття 15), Законом про зайнятість на публічній службі у Канаді від 07.11.2003 року (стаття 30).

Разом із тим, у мононаціональних країнах, зокрема, Польщі чи Болгарії, в базових законах про державну службу ця умова не називається.

Погоджуючись із необхідністю обов'язкового застосування української мови як мови офіційного спілкування посадовими та службовими особами органів державної влади під час виконання ними службових обов'язків, варто звернути увагу щодо пропозиції складання іспиту з української мови. У законодавчих актах про публічну службу окремих зарубіжних країн передбачається проведення такого іспиту на знання державної (офіційної) мови. На нашу думку, запровадження такої законодавчої новації потребуватиме розроблення критеріїв володіння державною мовою, а також додаткових витрат бюджетних коштів на організацію і проведення іспитів.

Таким чином, проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про державну службу” (щодо обов'язкового володіння українською мовою посадовими та службовими особами органів державної влади)”, реєстр. № 1201 від 02.12.2014 року, за результатами розгляду у першому читанні може бути прийнятий за основу з подальшим доопрацюванням його окремих положень.

**Інститут законодавства
Верховної Ради України**